

“Puc agafar un diccionari i fer articles autobiogràfics de cada paraula”

Joan-Daniel Bezsonoff (Perpinyà, 1963) publica a l'editorial L'Avenç el recull d'articles autobiogràfics *Una educació francesa o les set vides d'en Bezsonov*. Alguns dels textos aplegats havien estat publicats a la revista L'Avenç.

—No heu pas volgut autoanalitzar-vos i, pel mateix preu, seguir una teràpia?

—No m'ho he pas plantejat, això. Hi ha escriptors que són molt intel·ligents i jo sóc un escriptor molt sensorial. El llibre és molt més que un conjunt d'articles. Més de la meitat és inèdit. Una part té una forma periodística i una altra són capítols que responen a una necessitat literària, a una necessitat vital, i que són més llargs. Jo crec que és interessant de tenir obligacions, com deia Gide. Gide deia: “L'art naït de contrainte, vit de lutte, meurt de liberté” i jo hi crec molt, en això. És l'obra clàssica de cinc actes. L'obligació és la forma de ser clàssic. Sóc un clàssic. Res de contracultura. Sóc un carca cultural.

—Heu completat la sèrie periodística amb capítols inèdits. Per voluntat pròpia o per obligació?

—Per voluntat pròpia. Sempre segueixo la meua bola. Tenia ganes de desenvolupar més la sèrie. A la gent de l'editorial els he fet tornar boigs. Sempre n'hi anava afegint. Crec que és una autobiografia temàtica. Puc agafar un diccionari i fer articles autobiogràfics de cada paraula. Un quadre, una cadira, les ulleres... Això pot ser interessant, crec.

—Sense que m'ho agafeu com un retret, no temeu, en aquest llibre més que mai, que el lector pot pensar que patiu una certa incontinència verbal, que sou espontani del tot?

—Aleshores, què diries de Balzac, Tolstoi o Galdós? Perquè és feïna, això, no és divertiment. És una facilitat aparent. Cal eliminar l'esforç. Cal que tot sembli natural. Hi ha gent que va a les discoteques i jo escric. Hi ha escriptors que van als còctels i jo escric. Cal triar la vida. Comparat amb el desert sóc incontinent.

—Però quan comenceu un article sabeu com acabarà?

—No. Em cal un inici, sempre. Si no el trobo no continuo. A vegades no porta enlloc. O no m'agrada i torno a començar, però a partir de la mateixa frase. Sóc un escriptor intuïtiu.



TINA BAGUÉ

Joan-Daniel Bezsonoff publica a L'Avenç el recull de relats autobiogràfics *Una educació francesa*.

Després, retoco molt. Com diu Boileau, “cent fois sur le métier, remettez votre ouvrage”. La primera part té una segona lectura. A més de “cent vegades” pots entendre, si la sents, “sans foi”, és a dir, “sense fe”, i el consell també és bo.

—Us sentiu afortunat de poder aplicar a la vostra obra una formació literària superior a la catalana, com ho és la francesa?

—Ho contestaria amb l'acudit de Coluche: “Estic content de ser francès primer perquè sóc francès i segona perquè m'agrada d'estar content.” És una casualitat. No m'ho he plantejat, de ser nascut a Perpinyà i tenir una educació francesa. Hauria estat diferent si la meua educació hagués estat franquista. El rerefons francès és molt important. El tenien els nostres clàssics, Sagarra, Pla, Roderreda, Fuster, Gaziell... I el jovent d'ara l'ha perdut. Ara no saben francès i a més parlen l'anglès de l'aeroport i el bar. Abans la gent

sabia francès i llegia els clàssics francesos. Però quanta gent que sap anglès pot llegir Dickens en anglès?

—Us veig molt més gras. Viviu més bé, potser?

—No. M'ha deixat la companya i m'he engreixat molt. He begut molt. Com tots els russos. I he menjat molt malament. Tinc pensat de fer una dieta. Si no em moriré.

—Us cal ser feliç per a escriure?

—No. Quan més bo és el llibre és quan més fotut estic. En canvi, quan estic en plena forma i sóc feliç, la meua literatura és dolenta. Ho veig i no la publico. Les imatges boniques surten del patiment. Si no pateixes, què expliques?

—Les set vides que heu viscut corresponen als llocs on heu viscut, de punta a punta de França, inclosos els afores de París. Tan diferents van ser les vides viscudes a cada lloc?

—Sí. De tan diferents et feien demanar qui eres? Això de canviar de casa, setze vegades, per culpa de la professió del pare, militar, és dur per a la persona, però per a l'escriptor és molt bo. He conegut l'amargor de les simpaties interrompudes, com diu Flaubert a *L'educació sentimental*. I la llengua catalana m'ha permès de tenir un fil identitari, un país. La casa dels avis no canviava mai.

Lluís Bonada